

Katajaiset

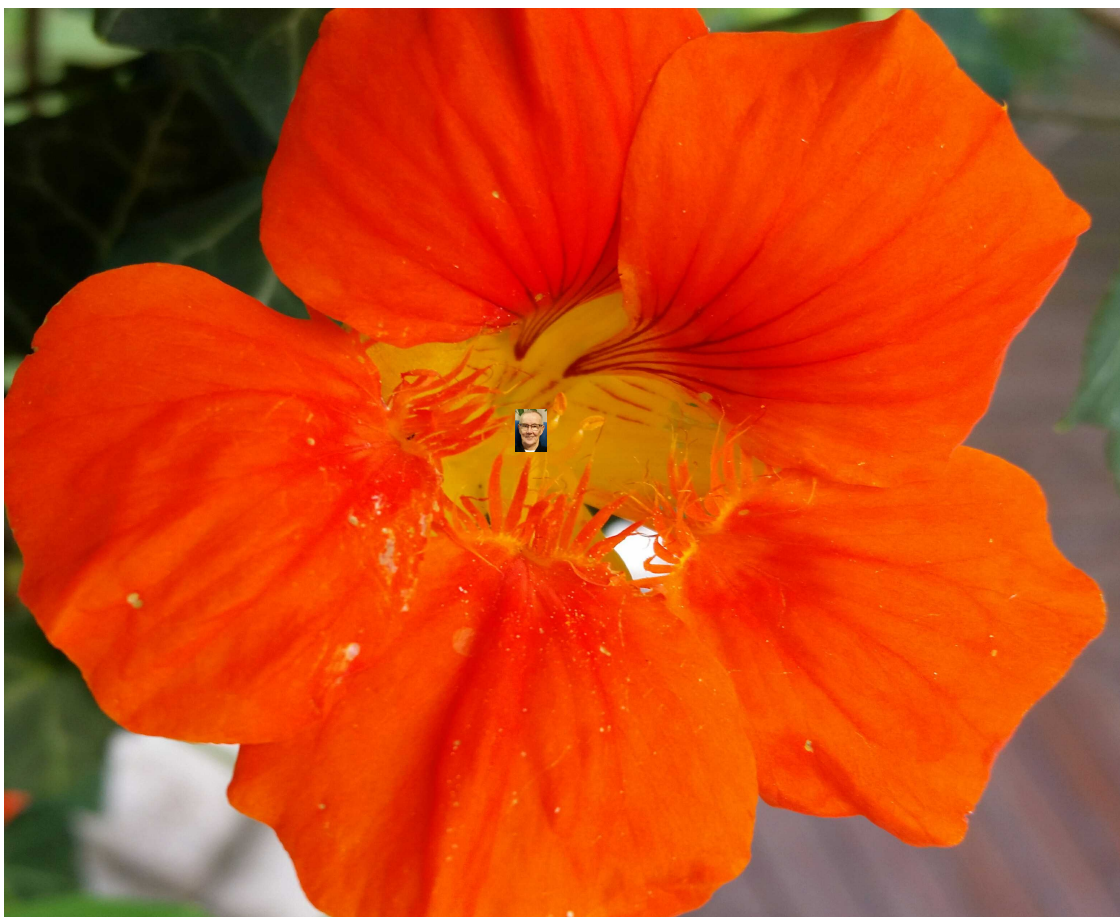
Suomi Seura Katajaiset

Seuralehti

2019 /2 Västerås

Katajaiset tidningen är skriven på finska. De viktigaste information finns även på svenska på Finska Föreningen Katajaiset hemsida. www.katajaiset.se.
Löpande information och senaste nytt finns på fb-sidan "Finska Föreningen Katajaiset"

Kuumaa kesää Raikkaita vesiä

Krassi

Sivu 2	Pääkirjoitus, Tietoa	Sivu 3	Viikkotapahtumat, Lääketiede
Sivu 4,5	Näppärien kevät, Finnstigen	Sivu 6	Mieskuoro 40v
Sivu 7	Paritanssijat	Sivu 8	Katajainen kansa esittelyssä

Tämän lehden löydät Katajaisten omalta kotisivulta <http://www.katajaiset.se>
Katajaisten sivulta löydät myös vanhat lehdet, kuvakansiot sekä paljon tietoa seuran toiminnoista.
RSKL lehti jaetaan suomiseurojen jäsenille Ruotsissa. Siinä on Katajaisilla puoli sivua omaan käyttöön.
RSKL kotisivulta jäsenseurojen osastosta löydät Suomiseurojen lehtien viimeisimmät numerot.

Tietoa Muista tarkistaa uutisia netistä Kotisivu: www.katajaiset.se Facebook: Finska Föreningen Katajaiset Facebook: Suomiseura Katajaiset Ilmoitustaulu Suomituvalla Konttori Suomitupa, puhelin 021-122208 Konttoristi, Riitta Vallius, puhelin 070-6305185 eposti: kontoret.katajaiset@telia.com Aukioloajat Maanantai – Perjantai klo 11.00 – 14.00 Tiistaisin lounas klo 12.00 Perjantai – Lauantai Varattuja saunavuoroja klo 14.00-18.00 Reportteri Toivo Hoffrén, puhelin, 073-0302712 eposti: toivo@toivohoffren.com tai topi@live.se Vuoden 2019 Jäsenmaksut: Lastenkortti 0 - 6 v. 20 kr Nuorisokortti 7 - 18 v. 40 kr Nuoret aikuiset 19 - 25 v. 70 kr Aikuiskortti 170 kr Perhekortti 340 kr Maksa: Pg 691713-2. Kirjoita henkilötiedot sekä Katajaiset jäsenmaksu 2019 Katajaisten Suomitupa Norra Lövuddenilla. Osoite Suomituvalle: Johannisberg 13, 72591 Västerås Lähin Flexlinjen pysäkki 3206 on Suomituvan puomilla. Sillä saa ajella yli 65 vuottaat. Tee hakemus ja lue lisätietoja osoitteesta, https://www.regionvastmanland.se/ Tilaa kyyti: 0771-890890 ma-la klo 9-17.	Pääkirjoitus Kevät näytti meille parhaat puolensa jo huuhtikuulla, kun ilmatieteellinen kesä alkoi Västeråsissa torstaina 18/4. Pääsiäisenä sai mämmit maiskutella ulkoilmassa ja rohkeimmat heittivät talviturkkinsa veteen. Tosin toukokuu laittoi asiat järjestykseen ja saimme kaivaa villavaatteet takaisin naftaliinistä. Katajaisilla urheilu vähentyy ja kulttuuri lisääntyy. Minäkin urheilin 30 vuotta ahkerasti (suunnistus, kilpailin, valmennin ja opetin), mutta sitten aloin lukea kirjoja ja kierrellä kuvailemassa raunioita. Keskusteluunkin on tullut enempi vanhoja asioita, joita mielellään annetaan toisten kuulla. Päivän matka Hälleforsin Finnstigenille oli aitoa kulttuuria täynnä. Siellä huomasimme, että on niitä suomalaisia tullut tänne ennenkin. Läheltä piti, etten aloittanut kirjoittamaan politiikkaa. Järjestämme heinäkuun alussa ”Västerås Summer Meet” tapahtuman kaikessa rauhassa, mutta sen jälkeen häviää Johannesbergin tie. Ensin tehdään kiertotie ja sitten uusi eritasoristeys satamaan ja lämpölaitokselle. Vuoden päästä meillä on viisi metriä korkea mäki ylitettävänä. Seuraavana vuonna ilmestyy keskellä tietä seisovan tammen eteen uusi ympyrä. Karta lehdessä 2019/1. Kevään lopuksi jaostoilla oli kauden lopettajaiset. Yhdessäolo ja kahvittelu antoivat tarvittavan sysäyksen jo syyskauteen, jolloin taas innolla tullaan mukaan. Syksyksi voi jo suunnitella vanhan lopettamista ja uuden alkamista. Koska meistä ei tullut Pirpanoita, niin voisko tulla jotain muuta? Facebook, terveys, tietokone, älypuhelin, historia? Vappuna nautimme siman sijasta kaljaa ja tippaleivän sijasta makkaraa. Pääasia on, että juhlii kavereiden parissa ja varsinkin Suomituvalla kauniin Mälarin rannalla. Vietetään rentoa kesää muutama kuukausi ja sitten taas! Kuumaa kesää ja ruskeaa nahkaa! <i>Toivo Hoffrén</i>
Vanhustenhoito Habibeh Pour, QRA firmasta kävi talvella 2019 Suomituvalla kertomassa firmansa toiminnasta. Hän perusti kotipalvelu ja kotisairashoito QRA:n kaverinsa kanssa. Heitä oli 125, jotka työskentelivät yhtiössä. Näitä yksityisiä hoitajia kasvaa kuin sieniä sateella. Kaikki toimivat verorahoilla kunnan kautta. Asiakas maksaa kunnan määräämän taksan. Kannattaa ottaa selvää eri yhtiöistä ennenkuin tilaa palveluita, koska monet saavat kritiikkiä palvelun tasosta. Kunnalla on yhdyshenkilö vanhuksia varten ja häneen kannattaa ottaa yhteys ensiksi. Huom! Myöhemmin keväällä kunta lopetti tämän firman virheellisten laskutusten takia, mutta sitten toinen yhtiö otti sen ja jatkaa toimintaa. Kysele ensin ja tutki, tarkkana kuin porkkana.	Arosfixarna Du som är 67 år eller äldre och är bosatt i Västerås, kan få hjälp av Arosfixarna. De hjälper både dig som bor hemma och dig som bor på servicehus. Det spelar ingen roll om du har hemtjänst. Arosfixarnas hjälp ersätter inte hemtjänsten utan fungerar som ett komplement. Arosfixarna hjälper dig med vardagssysslor som kan vara riskfyllda, till exempel att sätta upp gardiner byta trasiga glödlampor och armaturer, spika upp tavlor, hämta saker från vind och förråd. Ring för att boka in en tid för besök av Arosfixarna. Tjänsten är kostnadsfri och du behöver inget biståndsbeslut. Det finns två arosfixare inom Västerås stad, som har ansvar för olika områden: Harry Holmquist – Västra stadsdelarna Per-Arne Nilsson – Östra stadsdelarna Telefontid: 8.00-16.00 Telefonnummer: 0200-25 90 00

Katajaisten viikko ohjelma ja vetäjät

Maanantai

Kl 12:00 Tuppijaosto, kahdesti viikossa ja ahkerimmat välipäivinäkin, Raimo Nyman

Kl 14:30 Englannin kielen kurssi, taidot alusta puoliväliin, Pirkko Eskola ja Pirjo Granö. Syyskausi alkaa 2/9.

Kl 18:00 Paritanssikurssi, Soini Salmela ja Raija Pesonen

Tiistai

Kl 10:30 Boule (Petanki), talvella sisällä pehmeillä palloilla ja kesällä ulkona kuulilla, Toivo Hoffrén

Kl 12:00 Ruoanlaitto ja ruokailu, vaihtelevaa ruokaa isolla porukalla

Kl 14:00 Teatteri ”Lahjattomat”, Liisa Välvä

Kl 17:30 Mieskuoro osaavan naisen johdolla, Helge Lillkull ja Anne Blomgren

Keskiviikko

Kl 13:00 Askartelukerho, Pauliina Mäkinen

Kl 18:00 Karaokelaulajat kerho (parillisilla viikoilla)

Torstai

Kl 12:00 Tuppijaosto, aivovoimistelua istuen, Raimo Nyman

Kl 14:30 Kuviotanssi, kaikenikäisille ja kokoisille, Pentti Niemelä

Kl 18:00 Voimistelu, heikoimmillekin nivelille sopivaa, Hannele Lemström

Perjantai

Kl 10:30 Kalannarraajat kalakerho on uutuus toisten jatkona.

Kl 12:00 Eläkeläispäivä, Näppärien juhla, Teuvo Nevala (joka kuukauden viimeinen perjantai)

Kl 14:00-18:00 Tilaussaunat, uusi sauna uudet löylyt, Puh 021-12 22 08

Lauantai

Kl 14:00-18:00 Tilaussaunat, varaa ajoissa suomalainen nautinto, Puh 021-12 22 08

Sunnuntai

Kl 13:00 Kirjakerho, totisinta totta ja väliin satua, Toivo Hoffrén (parillisilla viikoilla). Syyskausi alkaa 8/9.

Kl 16:00 Tanhu, Allan Törmänen

Suomitupa avoinna arkisin klo 11 – 14. Kaikki toiminnot Suomituvalla.

Mitä mieltä olet tästä ohjelmien paljoudesta? Voiko niistä osan yhdistää? Mikä on suosituin? Tarvitsetko uusia ryhmiä? Ohjeita ja neuvoja? Lähde mukaan matkalle!

Lisää tulee kuten huomaat. Kalastajat kiilloittivat vieheensä ja kokoontuvat kehuun saaleistaan perjantaisin. Muutenkin aaltoilee uusien harrastusten aloittaminen. Rohkeasti vaan aikavaraukset allakkaan ja ilmoitus aiheesta ja porukan kokoonpanosta.

Suomituvan keittiö on suuri ja ajanmukainen. Kokkikerho voisi käristää makkaroitu.

Uusi tietokone tulee kesän aikana ja netti toimii. Helpompaa opettaa tietotekniikkaa opinhaluisille.

Lääketiede	Västerås Summer Meet 2019
Dementia alkaa jo keski-ikässä, mutta lisääntyy yli 67 vuotiailla. Sitä ei voi poistaa, mutta sitä voi jarruttaa . Oireet: 1. Mielenkiinto aikaisempiin harrastuksiin vähenee. 2. Vaikeaa sopeutua omiin ja toisten muutoksiin. 3. Lähimuisti heikkenee, vanhat asiat muistuvat paremmin. 4. Helposti kiukkuuntuu ja ärtyy helposti toisille. 5. Mielenkiinto ympäristöön ja lähimmäisiin vähenee. 6. Vaikeaa tehdä pieniä päätöksiä. 7. Vaikeuksia löytää tuttavissakin ympäristöissä. Jarruta: 1. Suerustele usein, sosiaalinen kanssakäyminen. 2. Nuku paljon ja pysy pirteänä. 3. Aivovoimistelua. Puzzel, sudoku, ristikko, lukeminen, kirjoitus, suunnittelu, aherrus, opiskelu, käsityö, jne. Mitä useampi harrastus, sen parempi. 4. Syö hyvin ja terveellisesti. Vaihteleva ruokavalio, oma ja toisten laittama. 5. Kuntoutuminen lisää verenkiertoa aivoihin.	Kesän suureen autotapahtumaan on kiinnostus lisääntynyt viimevuotisesta. Katajaisten ahertajiin on jo ilmoittautunut pitkä lista. Mitä useampi meitä on, sitä helpommalla pääsemme. Kannetaan yhdessä korsia keuhkoon. Heinäkuulla tavataan iloisin mielin. Jos olet säikähtänyt aikaisempien vuosien suuria tömääriä, niin valitse helpompi homma. Kyllä siellä on mielellään töissä, kun säästää voimiaan sopivasti. Suosittelen myös käyntiä tapahtumien keskuksessa lentokentällä, sillä siellähän se päätapahtuma kuitenkin menee ohjelmineen perjantaista lauantaihin. Kauniita autoja, ihania naisia, kiitaviä varaosia, ruokaa juomaa ja muistoksi paita, hattu, merkki ja moni muu kuvatus.

Näppärien talvi ja kevät

Vanhan tavan mukaan Näppärit juhlivat kuukausien viimeisinä perjantaina. Ohjelmaan kuuluu aina yhteislaulua, informaatiota, arpajaiset ja ruokailu. Musiikista huolehtii Samuli ja Seppo. Piristykseen antajana toimivat esiintyjät, jotka kertovat omista elämän reiteistä tai terveyden hoidosta.

Helmikuulla Toivo Hoffrén luennoi oman sukunsa alusta 1400-luvulta ja kertoi juuriensa kulusta sukupolvesta toiseen aina tähän päivään saakka. Reitti kulki Pyhäjoen Hourukoskelta Ouluun ja edelleen Iisalmeen, Kuopioon, Värtsilään, Pälkjärvelle ja Ruskealan Kirkkolahteen missä Toivo syntyi. Uusi matka vei Iisalmeen, Liperiin, Joensuuhun, Eskilstunaan ja lopuksi Västeräsiin.

Maaliskuulla Raili Alari vei meidät taas Karjalaan. Hän esitelmöi omasta lapsuuden ajastaan Karjalan kunnilla. Raili syntyi Harlussa Laatokan koillispuolella. Talvisodan ajan Raili asui äitinsä kanssa mummon luona Anjalassa, koska isä kuoli sodassa. Väli rauhan ajaksi Raili muutti äitinsä kanssa mummon entiseen kotiin Kurkijoelle. Siellä hän leikki Laatokan lahdella ja kävi kolme luokkaa kouluakin ennen, kuin vihollinen taas tyhjensi Karjalaa omiin tarkoituksiinsa. Loput voitkin lukea ”Katajaiset 2017/1” lehdestä.

Huhtikuulla lähes 60 näppärää kokoontui kuuntelemaan uutta luentoa, mutta se olikin peruttu harmiksemme. Silti aika kului ja mielet pysyivät virkeinä, kun saimme laulaa yhdessä Sepon ja Samulin tahtiin. Eikä siinä kaikki. Lavalle astui ensin teatteriryhmä näyttämään kanttorin arkea ja meillä oli lystiä. Sitten kuviotanssijat pyörähtelivät sekä oikealle että vasemmalle meidän iloksi. Kansa kiiruhti koteihinsa vatsat täytenä arpavoittoja kantaen.

Toukokuulla järjestäjien voimat olivat jo vähissä ja Näppärien kuukausijuhlan korvasi lääkärin luento.

Finnskogar

Finnskogarna on alue, joka käsittää keskiruotsin ja kaakkois Norjan. Kaskisuomalaiset asuttivat aluetta 1600-luvun alusta alkaen. Kaskenviljelyyn tarvittiin isokasvuista metsää ja sitä löytyi parhaiten asumattomilta seuduilta kaukana asutuskeskuksista.

Uudisasukkaat saivat kuuden vuoden verovapauden. 1700-luvulla kiellettiin kaskenpolto, koska puut tarvittiin hiileksi kaivoksille kaivosteollisuuden kasvaessa rautatehtaiden ympärille.

Viimeiset suomenkieliset alueet olivat Värmlandin pohjoisosissa. Viimeinen kuoli 1985.

Mesäsuomalaisten historia.

Jo 1500-luvun lopulla alkoi muutto Värmlandiin Suomen Savosta. Metsäsuomalaiset polveutuvat itä savosta.

1500-luvulla oli ahtautta ja huonot ajat. Suomi oli sodassa, kansa kärsi nälkää ja kaskimetsät alkoivat vähentyä. Kaskisuomalaiset muuttivat koko ajan länteen päin uusille metsäisille alueille ja monet tulivat Norjaan ja sieltä edelleen Atlantin yli aina Minnesotaon saakka pohjois Amerikassa.

He seurasivat koskemattomia havumetsiä ja viljelystaidoillaan avasivat maastoa toisille uudisasukkaille. He polttivat metsää, kylvivät kaskiruista tuhkaan, mikä antoi moninkertaisen sadon verrattuna tavalliseen rukiiseen.

Suomalaiset

1821 kierteli Gottlund niminen mies Lekvattnetin alueella ja teki muistiinpanoja. 1862 Lekvattnet tuli omaksi kunnaksi ja kirkko rakennettiin 1850, jolloin alettiin pitää kirkonkirjoja. 1940 siellä oli 20 000 asukasta.

Tänään on monta mökkiä tyhjiään ja suomalaiset ovat ruotsalaisten ja norjalaisten seassa. Suomen kieli on unohtunut, mutta kulttuuri on jäljellä paikkojen nimissä.

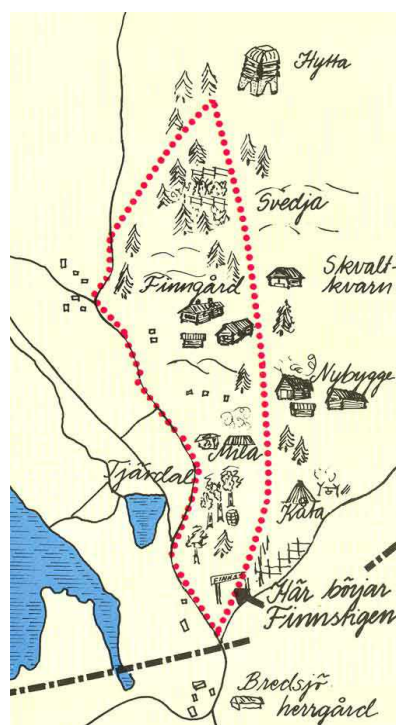
Ritamäki Lekvattenin viimeinen asuttu savumökki

Muttin valmistus: ohrajauhoja, kuumaa vettä ja suolaa.

Finnstigen

Katajaisten ryhmä vieraili Finnstigenin alueella 20/5. Finnstigen löytyy Hälleforsista itään noin 25km. Siellä on tehty kiertopolku, jonka varteen on rakennettu erilaiset nähtävyydet muistuttamaan meitä metsäsuomalaisten elintavoista ja ympäristöstä.

Finnstigen

Näppärien matkalle kertyi bussilastillinen Katajaista kansaa. Suomiranassa kokoonnuimme ja nousimme autoon. Helge Lillkull istui ohjaimiin ja matka alkoi.

Seppo Remes toimi meidän oppaana koko matkan ajan. Hän on tutkinut historiaa satojen vuosien ajalta ja informoi meitä heti Västeråsista alkaen. Suomalaisia on Ruotsissa vaikka kuinka paljon ja esi-isien touhut alkavat kiinnostaa, kun itselle ikää karttuu. Metsäsuomalaiset asuttivat keskiruotsia ja Kalasuomalaiset Kalmarin alueita.

Finnstigen seuran kuuluvat RSKL ja keskiruotsin monet suomiseurat. Seppo Remes on mukana yhdistyksessä ja tuntee sen toiminnan.

Karlskoga SS oli matkan ensimmäinen kohde. Siellä eläkeläisten vetäjä Marjatta Juhonen ja seuran puheenjohtaja Pentti Vehkäsaari toivotti meidät tervetulleiksi seuran vieraiksi. Karlskoga kuuluu Örebron lääniin, sen teki kaupungiksi Kaarle Herttua vuonna 1586. Tänäpäin siellä on noin 30 000 asukasta, joista 11% suomalaisia.

Mieskuoro ”Aikapojat” lauloivat, Marjatta lausui runon ja me laulettiin porukassa. Kummankin seuran edustajat kehuivat omiaan ja informoivat tulevista tapahtumista.

Kaiken hyvän lisäksi tarjottiin meille maittava aamiainen.

Hällefors SS näytti filmin ”Kaskenpolttajat” jossa Haapajärvi seura poltti oikeasti kasken alusta loppuun. Seuraavaksi meille tarjottiin seuran omasta keittiöstä lounas ja pullakahvit.

Kaski infoa: Huhdassa (kaskessa) viljeltiin ruista ja naurista. Pensasruis on kaksivuotinen ja tuottaa runsaan sadon. Finnstigenin koetiljelyssä yksi jyvä antoi 153 tärkkä, joissa oli 6500 jyvä.

Kuva: Matkalaiset Finngårdenin pihalla lepotauolla syötyään paikanpäällä valmistettua Muttia.

Kävelimme Finnstigenin ympäri tutustuen eri kohteisiin. Jokaisessa yllä olevan kartan pisteessä pysähdyimme. Seppo Remes sekä paikalle tullut opas Liisa Lindeberg-Lindvet informoivat meitä kuinka metsäsuomalaiset asuivat, kuinka kolme tärkeintä rakennusta olivat savusauna, savupirtti ja riihi, kuinka he käyttivät eri rakennuksia, kuinka savupirtissä asuttiin, kuinka tehtiin tervaa ja hiiltä, kuinka karjaa kasvatettiin, kuinka vanhojen kuusimetsien läheisyys oli arvokasta, kuinka ruokaa laitettiin ja miten ruokailu tapahtui. Lopuksi saimme maistiaiset yleisimmästä ruokalajista, joka on Mutti.

Koko suuren kuvakokoelman matkasta näet Katajaisten kotisivulta ”Valokuvakansio”

Mieskuoro ”Aikapojat” 40v

*Kuvat: Mieskuoro Aikapojat nykyisessä kokoonpanossaan esiintymisasuissa.
Anne Blomgren yhdistää pelimannit ja mieskuoron samoille nuoteille.
Mälarin pelimannit taitavat monet instrumentit, mutta haitarit ovat valttia.*

Mieskuoro Aikapojat vietti syntymäpäiviään Suomituvalla huuhtikuun lopulla. Kuoroa on johtanut 10 henkeä. Tänä johtajana toimii Anne Blomgren. Mälarin pelimannit yhteistyössä Aikapoikien kanssa tuo täydellisyuden konserttiin.

Perustajajäseniä on vieläkin mukana kolme, Helge Lillkull, Samuli Halonen-Norlin ja Raimo Nyman.

Aikapojat ovat esiintyneet eniten Västmanlandissa, mutta muukin Ruotsi on tullut tutuksi. Kauimmat esitykset on tehty Suomessa ja Virossa.

Paavo Jokinen kasasi lehtisen juhlan kunniaksi. Siitä saat lisää tietoa Mieskuoron historiasta.

Äitienpäivä

Äitienpäivää vietimme yli sata henkisellä juhlayleisöllä. Esiintymislavalta kuultiin ylistyksiä Äideille. Mieskuoro lauloi. Seija Partanen piti hartaushetken. Lauloimme Suvuvirren yhdessä. Seppo Ranta puhui Äideille. Christina Sandström ja Airi Ranta (os. Korhonen) lauloivat yhdessä. Teatteri esitti keijua ja peikkoo. Anne Blomgren ja Anu Kumpumäki lauloivat. Seniorit tanssivat. Äidit kukitettiin ja kakutettiin.

Paritanssijat esittelyssä

Soini Salmela ja Raija Pesonen aloittivat tanssikurssin Katajaisilla vuonna 2014. Nyt on tullut kymmenen tanssikautta täyteen viidessä vuodessa. Heillä on oma musiikki, jota soitetaan opinon aikana.

Kaikki osanottajat tanssivat mieluiten suomalaisia vanhoja tansseja, tango, valssi, foxrott, humppa ovat suosituimmat. Melkein kaikki ovat alkaneet tanssin teiniaikana. Silloin oltiin 50- ja 60 luvulla. Silloin oli tanssilla eri tarkoitus, mutta nyt Soili ja Raija opettavat ne viimeiset tanssin taidot täydellisyyteen. Kiinnostusta riittää tässä sosiaalisessa ryhmässä ja syksyisin tulee lisääkin, joista osa häviää kevään tullen.

Kuva: ylhäältä vasemmalta oikealle alas

Soini Salmela opiskeli musiikkia 70-luvulla Seinäjoella ja 80-luvulla Joensuun korkeakoulussa. Hän on opettanut tanssia myös Eskiltunassa monta vuotta.

Raija Pesonen on Soilin kaverina ollut kilpailemassa Suomessakin. Tangomarkkinoilla tuli 6.s sija vuonna 2015. Unto Monosen kilpailussa Somerolla sijoitus oli 5.s ja Tampere valssi kisassa 6.s.

Riitta Vallius alkoi tanssiuransa jo ennen kouluikää. Hän oli kansantanssiryhmässä Haukiputaalla ja Oulussa. Vieläkin Riitta pyörittelee ympäri Västmanlandia pari kertaa viikossa.

Kirsti Kimari on myös kilpaillut Seinäjoella. Kirsti ja Jorma esiintyvät usein terveysyhdistyksellä ja Mälarkodissa. Heillä on oma orkesteri ja soittovehkeet.

Jorma Kimari tanssi aluksi Neulapojissa. Matka jatkui Nurmijärvi-Hyvinkää-Jokela ja 70-luvulla Ruotsiin.

Hannu Nousiainen tanssi jo teininä lavoilla ja täällä sitten Skultunan ladossa. Nyt laivamatkoilla ja Katajaisilla.

Marja Nousiainen pitää mielellään vauhtia yllä ja bugg antaa vaihtelua vanhoihin suomalaisiin tansseihin.

Riitta Karppinen pyörii valssit, tangot, foxrott ja humpat aina tilaisuuden tullen, Suomituvalla useimmiten.

Ilmari Hanhela kiertele Västmanlandissa ja Eskiltunassa tanssimassa. Hän on tanhunnut aina Ranskassa asti.

Sinikka Sistonen kulkee tanssin perässä Åkers S.B., Eskilstuna, Borlänge, Ludvika ja koko Västmanland.

Airi Löllö luki tanssikirjasta ohjeet kotonaan Kivijärvellä ja siitä se sitten alkoi jo 14 vuotiaana ensi kertaa.

Esa Hiltunen on aina paikalla, kun sävelet soivat ja lattia on jauhottu. Västmanlannin seurat ja Eskilstuna.

Martti Joki opeteli tanssin vasta 20 vuotiaana, mutta nyt on päästävä vanhojen tansseihin joka viikko.

Mirja Järvinen kierteli nuorena lavatansseissa 3-4 kertaa viikossa. Sitten Jukolan tanssit ennen Västeråsia.

Erkki Pörhö haluaa tanssia sitä enempi mitä paremmin osaa tanssin taidon. Vanhat tanssit ovat mieluisimpia.

Hellevi Pörhö kiittää lattialla niin valssit, tangot ja foxrotit kuin ruotsalaisten buggit.

Maija Tolonen tanssii mielellään vanhat suomalaiset paritanssit, mutta on mukana myös kuviotanssijoissa ja tanhuryhmässä. Kaikkiin ryhmiin sopii lisää porukkaa.

Markku Tolonen osaa jo tanssin taidot ja meneekin kalaan monesti tanssikurssin ajaksi.

Keijo Sorjonen tanssii kahdesti viikossa Västmanlandin alueella, mutta muuttaa nyt Boråsiin partnerin luo.

Joitakin oli poissa haastattelusta ja muutama kierteli kuvausta, mutta kaikilla oli iloiset mielet tanssin parissa.

Katajainen kansa esittelyssä

Aira ja Helge Lillkull ovat niitä Katajaisten vanhimpia perustajia. He alkoivat ensin Skultunan suomalaisten parissa, jotka työskentelivät pienen paikkakunnan suurissa tehtaissa. Sieltä nuori pari siirtyi Katajaisiin, jossa järjestivät iltamia, raivasivat paikan Suomituvalle ja rekensivat sitä joukolla.

Aira syntyi sotien keskelle keväällä 1941 Karijoki Ohriluomassa, joka sijaitsee Vaasan ja Porin puolivälissä. Isä kuoli sodassa ja äidille jäi neljä lasta. Siellä Airalla on vieläkin mökki, jossa käydessään voi muistella lehmihakaa iltalypsyineen ja siskojensa kaitsemista äidin apuna.

Kansakoulu alkoi supistetuissa alaluokissa, kuten monella muullakin paikkakunnalla sotien jälkeen. Se tarkoitti, että oli yksi luokahuone ja yksi opettaja. Siihen sitten kaikki luokat kerralla. Tämän takia luokat 1-3 kävivät lauantaisin ja ylemmät luokat ma-pe.

Aira avitteli naapureita heidän porkkana- ja perunapelloilla milloin kotitöiltä ehti. Jurvalla hän kävi kotitalouskoulun ja siihen se nuoruus sitten loppui, kun Helge naapurikylästä astui kuvaan.

Helge syntyi talvella 1939 Lappfjärd Dagsmarkin kylässä, joka sijaitsee linnuntietä 5km länteen Airan syntymäkodista.

Pienestä suureksi voi sanoa Helgestä. Hän syntyi keskosena ja ensimmäinen sänky olikin miehen mittojen mukainen kenkälaatikko. Perheessä oli viisi lasta.

Helge aloitti työt automaalarina jo 15 vuotiaana, mutta vuotta myöhemmin hän kävi kansanopiston. 18v hän suoritti ammatiajokortin erikoisluvalla. Sen jälkeen armeijaan alaikäisenä ja siellä kuorma-autokuskina suoritti linja-auton ajokortin.

Aira ja Helge Lillkull Suomituvan rannalla 2019

Ruotsiin uusi kolme henkinen perhe muutti 1960. Helgen vanhempi veli asui jo Skultunassa ja sinne oli helppoa muuttaa.

Helge aloitti Ungsbolagissa 10 vuotta ja sitten reissuhommissa maa- ja kaukolämmityksen parissa. Vuonna 1979 hän perusti oman kuljetusliikkeen, jossa oli 5 suurta ja 10 pientä kuorma-autoa.

Aira hoiti perhettä alkuvuodet ja oli rakentamassa omaa kotitaloa, joka valmistui 1968. Vuonna 1970 hän kävi lastenhoitaja koulun ja aloitti työt päiväkodissa.

Skultuna SS kasvoi suureksi, kun monet tehtaas värväsivät suomalaisia Skultunaan. Siellä Aira ja Helge Lillkull aloittivat tanhuamisen jo 60-luvulla.

Katajaiset toimivat Finnlinnassa, kun Aira ja Helge yhtyivät seuraan. 1973 he olivat perustamassa tanhujaaostoa ja 1977 lapsitanhua, kun heidän tytär veti sinne kaikki kaverinsa tanhuamaan. Eniten oli 90 tanhuajaa. Tanhuamassa pariskunta on kierrellyt aina Skansenia myöten.

Lillkullit muistelevat toimintaa 80-luvulla, kun jäseniä oli toista tuhatta ja tansseissa pöytätarjoilu. Helge oli puheenjohtajana ja Aira hoiti tarjoilua. Katajaisilla oli omat koulutetut järjestysmiehet.

1979 oli aika perustaa mieskuoro. Helge ja kaksi muuta perustajajäsentä jäljellä (Samuli ja Raimo).

Suomitupaa valmistamassa Lillkullit olivat alusta alkaen. Kunnan osoittamalla tontilla oli vain risukasoja muutamien puiden välissä. Risut poltettiin ja maa tasattiin takalastaajalla. Ranta siistittiin ja hiekkaa ajettiin ressupohjalle.

”Karhun kannu” kunniapalkinto annettiin Lillkulleille vuonna 2014 pitkäaikaisesta kulttuurityöstä Ruotsin suomalaisten parissa.

Aira ja Helge ovat olleet ahkeria kansallispuvun käyttäjiä ja tanhuajia. Jurvan ja Lappfjärdin puvut

Aira ja Helge 1992

Vuodesta 1960 yhdessä ja vieläkin hellät katseet

Airin mieluinen kala. Helge syö mieluiten lihaa, suoraan metsästä. Mutta vohveleita syödään usein, jälkikasvun vieraillessa. Airi harrastaa käsitöitä, kun Helge käy metsällä. Voimistelemassa he ovat joka torstai Suomituvalla. Lopusta kunnosta pitää huolen tanhu ja oma tontti.

Helge ja Aira Lillkull häät oli neljäs kesäkuuta 1960.